P9_TA(2021)0358

Revizija makroekonomskog zakonodavnog okvira

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2021. o reviziji makroekonomskog zakonodavnog okvira za snažniji učinak na europsko realno gospodarstvo, poboljšanu transparentnost donošenja odluka i demokratsku odgovornost (2020/2075(INI))

(2022/C 99/21)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, potpisan u Rimu 1957.,

— uzimajući u obzir članak 2. Ugovora o Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke 121., 122., 126. i 136. te Protokol br. 12,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2010. o financijskoj, ekonomskoj i socijalnoj krizi: preporuke o mjerama i inicijativama koje treba poduzeti (srednjoročno izvješće) ([1]) i svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2011. o financijskoj, gospodarskoj i socijalnoj krizi: preporuke o mjerama i inicijativama koje treba poduzeti ([2]),

— uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju ([4]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1174/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o provedbenim mjerama za ispravljanje prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u europodručju ([5]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1175/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1466/97 o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ([6]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ([7]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 1177/2011 od 8. studenoga 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita ([8]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost ([9]),

([1]) SL C 70 E, 8.3.2012., str. 19.
([2]) SL C 33 E, 5.2.2013., str. 140.
([3]) SL L 306, 23.11.2011., str. 41.
([4]) SL L 306, 23.11.2011., str. 1.
([5]) SL L 306, 23.11.2011., str. 8.
([6]) SL L 306, 23.11.2011., str. 12.
([7]) SL L 306, 23.11.2011., str. 25.
([8]) SL L 306, 23.11.2011., str. 33.
([9]) SL L 140, 27.5.2013., str. 1.

četvrtak, 8. srpnja 2021.

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrta proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju ([10]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2015. o reviziji okvira gospodarskog upravljanja: pregled stanja i izazovi ([11]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. veljače 2015. naslovljenu „Najbolja uporaba fleksibilnosti u okviru postojećih pravila Pakta o stabilnosti i rastu" (COM(2015)0012/2),

— uzimajući u obzir izvješće četiriju predsjednika od 5. prosinca 2012. naslovljeno „Prema istinskoj ekonomskoj i monetarnoj uniji", Izvješće petorice predsjednika od 22. lipnja 2015. o dovršetku europske ekonomske i monetarne unije, Bijelu knjigu Komisije od 1. ožujka 2017. o budućnosti Europe i Komisijin Dokument za razmatranje od 31. svibnja 2017. o produbljenju ekonomske i monetarne unije,

— uzimajući u obzir tematsko izvješće br. 03/2018 Europskog revizorskog suda naslovljeno „Revizija postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža",

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan" (COM(2019)0640),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu ([12]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. veljače 2020. naslovljenu „Revizija gospodarskog upravljanja" (COM(2020)0055),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. ožujka 2020. naslovljenu „Koordinirani gospodarski odgovor na pandemiju covida-19" (COM(2020)0112),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. ožujka 2020. o aktivaciji opće klauzule o odstupanju Pakta o stabilnosti i rastu (COM(2020)0123),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljenu „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju" (COM(2020)0456),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljenu „Proračun EU-a za provedbu europskog plana oporavka" (COM(2020)0442),

— uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Vijeća od 28. svibnja 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon pandemije bolesti COVID-19 (COM(2020)0441),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 ([13]),

— uzimajući u obzir tematsko izvješće br. 16/2020 Europskog revizorskog suda naslovljeno „Europski semestar – preporuke državama članicama usmjerene su na važna pitanja, ali potrebno ih je bolje provoditi",

— uzimajući u obzir ocjenu Europskog fiskalnog odbora o fiskalnim pravilima EU-a s naglaskom na zakonodavnom paketu od šest mjera i od dvije mjere od 11. rujna 2019., njegovo godišnje izvješće od 29. listopada 2019., izjavu od 24. ožujka 2020. o bolesti COVID-19, procjenu od 1. srpnja 2020. o smjeru fiskalne politike primjerenom za europodručje 2021. te godišnje izvješće za 2020. od 20. listopada 2020.,

([10]) SL L 140, 27.5.2013., str. 11.
([11]) SL C 407, 4.11.2016., str. 86.
([12]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.
([13]) SL L 198, 22.6.2020., str. 13.

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 11. prosinca 2020. o VFO-u i instrumentu Next Generation EU, bolesti COVID-19, klimatskim promjenama, sigurnosti i vanjskim odnosima,

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju te o novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ([14]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. travnja 2020. o usklađenom djelovanju EU-a za suzbijanje pandemije bolesti COVID-19 i njezinih posljedica ([15]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. svibnja 2020. o novom višegodišnjem financijskom okviru, vlastitim sredstvima i planu oporavka ([16]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 ([17]),

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 21. srpnja 2020.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. srpnja 2020. o zaključcima izvanrednog sastanka Europskog vijeća od 17. do 21. srpnja 2020. ([18]),

— uzimajući u obzir Komisijinu Godišnju strategiju održivog rasta 2021. od 17. rujna 2020. (COM(2020)0575),

— uzimajući u obzir svoje stajalište od 16. rujna 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sustavu vlastitih sredstava Europske unije ([19]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2020. o Planu ulaganja za održivu Europu – Kako financirati zeleni plan ([20]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost ([21]),

— uzimajući u obzir Europsku gospodarsku prognozu Komisije: zima 2021. (Institutional Paper br. 144), veljača 2021.,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2021. naslovljenu „Godinu dana od izbijanja pandemije bolesti COVID-19: odgovor u okviru fiskalne politike” (COM(2021)0105),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. veljače 2020. naslovljenu „Revizija gospodarskog upravljanja – Izvješće o primjeni uredaba (EU) br. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 i 473/2013 i o prikladnosti Direktive Vijeća 2011/85/EU” (COM(2020)0055),

— uzimajući u obzir Europsku gospodarsku prognozu Komisije: proljeće 2021. (Institutional Paper br. 149), svibanj 2021.,

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. lipnja 2021. naslovljenu „Koordinacija ekonomskih politika u 2021.: prevladavanje pandemije bolesti COVID-19, potpora oporavku i modernizacija gospodarstva” (COM(2021)0500),

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku i mišljenje Odbora za ustavna pitanja (A9-0212/2021),

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

([14]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.
([15]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0054.
([16]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0124.
([17]) SL L 159, 20.5.2020., str. 1.
([18]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0206.
([19]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0220.
([20]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0305.
([21]) SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

četvrtak, 8. srpnja 2021.

A. budući da je u proteklih 30 godina okvir gospodarskog upravljanja prošao kroz niz promjena kako bi se pronašlo rješenje za njegove nedostatke u pogledu oblika i provedbe te kako bi ga se prilagodilo novim gospodarskim izazovima;

B. budući da sadašnji okvir upravljanja ima konceptualne i praktične slabosti koje dovode do pretjerano složenih pravila, slabe provedbe, nedostatka odgovornosti i nedostatka poticaja za provedbu simetričnih protucikličkih politika; budući da se trenutačnim okvirom nisu uspjele smanjiti razlike unutar EU-a niti zaštititi ili poticati javna ulaganja kojima se podupire rast;

C. budući da su nakon globalne financijske krize kasnije reforme ekonomske i monetarne unije bile usredotočene na smanjenje rizika, ali nisu uvedeni elementi njegove podjele;

D. budući da su programi makroekonomske prilagodbe predstavljali manjak nacionalne odgovornosti i oštetili društvenu strukturu zemalja koje su ih provodile;

E. budući da je Komisija 2015. donijela smjernice o najboljoj upotrebi fleksibilnosti u okviru pravila Pakta o stabilnosti i rastu za jačanje veze između strukturnih reformi, ulaganja i fiskalne odgovornosti;

F. budući da se Europska unija suočava s višestrukim dugoročnim izazovima: kriza javnog zdravlja, klimatska kriza i nedostatak ulaganja u javnu infrastrukturu, što pogoršava društveno-gospodarske nejednakosti;

G. budući da izazov dvostruke tranzicije zahtijeva dodatna javna ulaganja, što je zbog trenutačnog fiskalnog okvira otežano; budući da su ulaganja javnog i privatnog sektora već bila nedostatna i prije krize, unatoč rekordno niskim kamatnim stopama;

H. budući da su se bruto javna ulaganja nakon financijske i dužničke krize smanjila te da su u mnogim državama članicama neto javna ulaganja čak negativna, što znači da trenutačni fiskalni okvir dovodi do pretjerano recesijskih konsolidacijskih mjera i olakšava pad javnih ulaganja tijekom razdobljâ fiskalne konsolidacije;

I. budući da postoji znatan manjak financijskih sredstava za ulaganja kojim bi se trebalo pozabaviti: 470 milijardi EUR godišnje do 2030. za postizanje ekoloških ciljeva EU-a ([22]), 142 milijarde EUR godišnje za socijalnu infrastrukturu kao što su bolnice ili škole ([23]) te 190 milijardi EUR godišnje za stabiliziranje stanja javnog kapitala ([24]);

J. budući da su razine javnog duga već na početku pandemije bile visoke i budući da će gospodarska recesija bez presedana, nezapamćene nacionalne fiskalne mjere poduzete kao odgovor na pandemiju i potreba za potporom održivom i uključivom oporavku utjecati na javne financije te da će udio javnog duga u BDP-u doseći novi vrhunac od iznad 100 % BDP-a;

K. budući da su ekološka ([25]) i socijalna održivost međusobno povezane s rizicima u pogledu dugoročne fiskalne održivosti;

L. budući da je pandemija uzrokovala egzogeni šok bez presedana sa znatnim asimetričnim učincima, što negativno utječe na gospodarske izglede EU-a i povećava razlike među državama članicama;

([22]) Komisija, SWD(2020)0098, Prepoznavanje potreba Europe pri oporavku, 27.5.2020., str. 14.–16.

([23]) Ta procjena obuhvaća samo zdravstvo i dugotrajnu skrb (70 milijardi EUR), obrazovanje i cjeloživotno učenje (15 milijardi EUR) i cjenovno prihvatljivo stanovanje (57 milijardi EUR). Izvor: Fransen, L., Bufalo, G., Reviglio, E., *Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe – Report of the High-Level Task Force on Financing Social Infrastructure in Europe* (Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu u Europi – Izvješće Radne skupine na visokoj razini za financiranje socijalne infrastrukture u Europi), 2018., str. 116.

([24]) Komisija, SWD(2020)0098, Prepoznavanje potreba Europe pri oporavku, 27.5.2020., str. 18.–20.

([25]) Nakon ekstremnih katastrofa gospodarska se proizvodnja obično smanjuje (Botzen, Deschenes i Sanders, 2019.). Međunarodni monetarni fond predviđa da bi katastrofe velikih razmjera povezane s vremenskim prilikama mogle imati negativan učinak na realni BDP po stanovniku, a zemlje koje su bolje opremljene za suočavanje s velikim prirodnim katastrofama mogle bi lakše ublažiti posljedice.

M. budući da je pandemija povećala postojeće nejednakosti i siromaštvo te je pokazala važnost europskog socijalnog modela i njegovih postojećih mreža socijalne sigurnosti;

N. budući da za Europu gospodarske prognoze ([26]), ([27]) pokazuju nepotpun i nejednak oporavak različitih brzina; budući da se cijepljenje ubrzava te da postoje znatni rizici od povećanja razlika i nejednakosti među zemljama, sektorima i segmentima društva, posebno među mladim radnicima, ženama i niskokvalificiranim radnicima;

O. budući da i dalje postoje dugoročni rizici od posljedica za gospodarstva određenih država članica te bi stoga ukidanje potpore trebalo dopuniti mjerama za olakšavanje otvaranja i preraspodjele radnih mjesta, posebno programima prekvalifikacije i ponovnog osposobljavanja, zajedno s potporom dohotku prema potrebi;

P. budući da geopolitički rizici mogu utjecati na održivost državnog duga;

Q. budući da je diskrecijska fiskalna potpora bila različita po veličini i sastavu među državama članicama, pri čemu postoji jasna pozitivna veza između fiskalnog prostora i veličine političkog odgovora, što je dovelo do asimetričnog odgovora te bi moglo stvoriti rizik od nejednakih uvjeta na unutarnjem tržištu i uzrokovati dodatne razlike u brzini oporavka;

R. budući da je odgovor EU-a na krizu ([28]) ojačao ekonomsku i monetarnu uniju te da je EU do sada bio uspješan u stvaranju povjerenja i optimizma, zahvaljujući čemu je nestabilnost financijskih tržišta ostala ograničena; naglašava u tom pogledu važnost izdavanja obveznica EU-a;

S. budući da je Komisija 2020. započela javno savjetovanje o reviziji učinkovitosti okvira gospodarskog upravljanja, koje je prekinulo izbijanje pandemije bolesti COVID-19;

1. poziva Komisiju da ponovno pokrene javnu raspravu o reviziji europskog okvira gospodarskog upravljanja te da kao rezultat revizije iznese sveobuhvatne zakonodavne prijedloge usmjerene na budućnost; napominje da je revizija okvira gospodarskog upravljanja zbog pandemije stavljena na čekanje;

Fiskalna politika za održiv i uključiv oporavak

2. pozdravlja aktivaciju opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, koja je u potpunosti opravdana gospodarskim i socijalnim posljedicama pandemije; napominje da se općom klauzulom o odstupanju ne obustavljaju postupci Pakta o stabilnosti i rastu te potvrđuje da će se njome Komisiji i Vijeću omogućiti poduzimanje potrebnih mjera za koordinaciju politika u okviru Pakta, uz odstupanje od proračunskih zahtjeva koji bi se inače primjenjivali; ističe da je opća klauzula o odstupanju omogućila državama članicama da donesu vrlo značajne mjere za rashode i prihode kako bi se gospodarske i socijalne posljedice pandemije svele na najmanju moguću mjeru te da bi fiskalnu potporu trebalo postupno ukidati kako bi se podržala nastojanja država članica da održe oporavak i ojačaju gospodarsku i socijalnu otpornost; prima na znanje stupanj fleksibilnosti trenutačnog okvira za gospodarsko upravljanje u koordiniranom političkom odgovoru na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19;

3. pozdravlja Komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2021. s predloženim razmatranjima o deaktivaciji ili daljnjoj primjeni opće klauzule o odstupanju; napominje da bi trebalo uzeti u obzir ukupnu ocjenu stanja gospodarstva koja se temelji prvenstveno na kvantitativnim kriterijima; slaže se da bi ključni kriterij trebala biti razina gospodarske aktivnosti u EU-u ili europodručju u usporedbi s razinama prije krize; međutim, u tom pogledu naglašava važnost razvoja zdravstvene, socijalne i gospodarske situacije u EU-u i gospodarstva europodručja; pozdravlja Komunikaciju Komisije o koordinaciji ekonomskih politika u kojoj se navodi da će se opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu nastaviti primjenjivati 2022. te se očekuje da će biti deaktivirana 2023.;

([26]) Proljetne gospodarske prognoze Komisije iz 2021. pokazuju pad BDP-a od - 6,1 % u EU-u u 2020. i - 6,6 % u europodručju. Očekuje se da će se BDP kratkoročno sporo oporavljati, s 4,2 % u 2021. i 4,4 % u 2022. u EU-u te 4,3 % u 2021. i 4,4 % u 2022. u europodručju.

([27]) *World Economic Outlook: Managing Divergent Recoveries* (Svjetski gospodarski izgledi: upravljanje različitim brzinama oporavka), Međunarodni monetarni fond, travanj 2021.

([28]) Posebno paket za oporavak i instrument SURE.

4. smatra da će se revizija okvira gospodarskog upravljanja odviti u zahtjevnim okolnostima, odnosno u kontekstu niskih kamatnih stopa, dugova većih nego ikad prije i velikog paketa za fiskalni oporavak koji se sastoji od bespovratnih sredstava i zajmova koji se financiraju iz duga EU-a;

5. smatra da je revizija okvira gospodarskog upravljanja EU-a nužna; slaže se s Europskim fiskalnim odborom da je važno utvrditi jasan put prema revidiranom fiskalnom okviru, po mogućnosti prije deaktivacije opće klauzule o odstupanju;

6. svjestan je toga da će započinjanje revizije nakon deaktivacije opće klauzule o odstupanju biti teže i spornije te da će izazvati više razdora; stoga smatra da bi trebalo razmotriti provedbu revizije okvira gospodarskog upravljanja prije mogućeg povratka na primjenu fiskalnih pravila;

7. napominje da bi u trenutačnom kontekstu primjena postojećeg fiskalnog okvira, posebno planova prilagodbe, dovela do smanjenja duga velikom brzinom, što bi moglo ugroziti oporavak gospodarstava i potencijalno umanjiti predanost država članica poštovanju pravila;

8. poziva Komisiju da državama članicama pruži jasne smjernice o fiskalnoj politici tijekom razdoblja primjene opće klauzule o odstupanju u cilju postizanja razumnih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja srednjoročne fiskalne održivosti; poziva na iskorištavanje, u razdoblju nakon što se opća klauzula o odstupanju deaktivira te prije nego što revidirani okvir bude uspostavljen, svih mogućih fleksibilnosti predviđenih postojećim okvirom gospodarskog upravljanja, kao što je „klauzula o neuobičajenim događajima” za svaku državu posebno kako bi se spriječila preuranjena fiskalna konsolidacija i ograničili rizici od dugoročnih posljedica;

9. smatra da se gospodarski pokazatelji i planovi prilagodbe moraju provoditi oprezno, stoga poziva na reviziju priručnika i kodeksa ponašanja Pakta o stabilnosti i rastu; naglašava da bi fiskalnim smjernicama trebalo izbjegavati procikličku pristranost, promicati uzlaznu konvergenciju, jačati održiv, uključiv, zeleni i digitalni oporavak doprinošenjem europskom zelenom planu i provedbi europskog stupa socijalnih prava, uzimati u obzir različite situacije u državama članicama i suzbijati makroekonomske neravnoteže;

10. smatra da bi se zajmovi u okviru instrumenta Next Generation EU (NGEU) trebali bilježiti kao nacionalni dug; poziva Komisiju da pri ažuriranju provedbenih smjernica Pakta o stabilnosti i rastu osigura jednako postupanje s rashodima financiranima iz zajmova u okviru instrumenta NGEU kao i za Europski fond za strateška ulaganja, u kontekstu njezine Komunikacije o fleksibilnosti;

11. poziva da se nastavi ekspanzivna fiskalna politika onoliko dugo koliko to bude potrebno kako bi se podržao oporavak od pandemije bolesti COVID-19 i potaknule korjenite promjene zbog kojih će gospodarstva postati zelenija, digitalnija i uključivija, uz istodobno osiguravanje fiskalne održivosti u srednjoročnom razdoblju; upozorava na prijevremeno ukidanje potpore i slaže se s preporukom Komisije da bi fiskalna politika trebala ostati fleksibilna i da bi je trebalo prilagoditi razvoju situacije u skladu s okolnostima; smatra da bi mjere fiskalne potpore trebale biti usmjerenije kako oporavak bude napredovao; podržava politike prilagođene fazi pandemije, putu prema gospodarskom oporavku i individualnim okolnostima zemalja;

12. poziva Komisiju da osigura da države članice razviju vjerodostojne strategije ukidanja mjera povezanih s krizom, a da pritom ne onemoguće buduća fiskalna kretanja;

13. prima na znanje rizike od dugoročnih posljedica pandemije za akumulaciju kapitala i tržište rada, što bi moglo negativno utjecati na gospodarstvo; ističe da će oporavak vjerojatno ostati neujednačen te da bi se fiskalnom politikom trebale ograničiti posljedice i smanjiti nejednakosti podupiranjem onih segmenata gospodarstva i društva koji su izloženi većem riziku od razilaženja;

14. poziva države članice da kvalitetnu fiskalnu potporu uključe u vjerodostojne srednjoročne okvire i pripreme stabilne planove za srednjoročnu fiskalnu politiku kako bi se osiguralo da se, ako su potrebne ekspanzivne fiskalne mjere, one podupiru rastom i uključivim mjerama te da osiguraju protucikličku ulogu fiskalne politike imajući na umu da su hitne mjere fiskalne politike privremene, ograničene i usmjerene na osiguravanje srednjoročne fiskalne održivosti; poziva države

članice da prema potrebi prate fiskalne rizike, odnosno potencijalne obveze; podsjeća na sve veću važnost praćenja fiskalnih rizika povezanih s održivošću; konstatira da bi se takvim dobrim praksama upravljanja javnim financijama poboljšala transparentnost i odgovornost;

15. pozdravlja brz i koordiniran odgovor u pogledu ekonomske politike institucija EU-a i država članica usmjeren na izbjegavanje naglog porasta stečaja poduzeća i nezaposlenosti; preporučuje da se općenitija potpora postupno zamijeni usmjerenijim programima kako bi se ograničili rizici od poteškoća i posljedica za trgovačka društva; preporučuje da se javna potpora usmjeri samo na trgovačka društva koja su dugoročno održiva u kontekstu zelenog i digitalnog plana EU-a;

16. napominje da se fiskalnim stajalištem na razini država članica, kao i makroekonomskim okvirom često promiču procikličke fiskalne politike, i u dobrim i u lošim vremenima, tako što se u nekim razdobljima ne stvara dovoljno rezervi ili se u drugima ne iskorištava dovoljno fiskalni prostor; nadalje napominje da postoji pozitivna veza između država članica koje imaju fiskalnog prostora i njihove sposobnosti da mnogo brže mobiliziraju pakete fiskalnih poticaja bez povezanih troškova zaduživanja, što je pridonijelo ublažavanju negativnih socioekonomskih posljedica pandemije;

17. naglašava važnost uloge fiskalnih politika kako bi države članice mogle na jednak način osigurati održiv, zeleni, digitalni i uključiv oporavak s jedne strane te, s druge strane, osigurati održive fiskalne politike i dugoročnu održivost državnog duga;

18. smatra da je zajednički europski fiskalni odgovor (NGEU) ključan za oporavak; poziva na brzu i učinkovitu upotrebu sredstava iz instrumenta NGEU, koja će imati važnu ulogu u podupiranju održivog i uključivog gospodarskog oporavka te povećanju produktivnosti i ulaganja u EU-u, uz potpuno poštovanje dogovorenih kriterija;

Revizija makroekonomskog zakonodavnog okvira

19. naglašava svojstvenu interakciju između monetarne i fiskalne politike uz potpuno poštovanje mandata Europske središnje banke (ESB), njezine neovisnosti i očuvanje njezine demokratske legitimnosti; konstatira uspjeh u odgovarajućoj i odgovornoj uspostavi obiju politika kojima je pružena potrebna potpora gospodarstvima nakon pandemije bolesti COVID-19, monetarne u pogledu zadržavanja povoljnih uvjeta financiranja, a fiskalne u pogledu podupiranja poduzeća, radnika i ljudi, čime se pokazala spremnost tih politika da se njima odgovori na ovu krizu; smatra da bi također trebalo izbjeći prijevremeno povlačenje fiskalne politike kako se ne bi poništio stimulativni učinak programa oporavka;

20. ističe da monetarna politika nosi glavni teret stabilizacije u posljednjih nekoliko godina i kriza; napominje da je kriza uzrokovana pandemijom pokazala da stabilizacija ne može biti odgovornost samo monetarne politike i da bi fiskalna politika trebala imati veću ulogu; iako su trenutačni monetarni uvjeti prilagodljivi i podupiru oporavak gospodarstva u krizi, upozorava da se ne treba previše oslanjati na prilagodljiv stav monetarne politike i iznimno nisku cijenu državnog duga;

21. naglašava da će nacionalne fiskalne politike, zajedno s politikama Unije, imati važnu ulogu u ispunjavanju obveza i odgovornosti Europske unije u globalnoj borbi protiv klimatskih promjena;

22. ističe da postoje strukturni faktori, kao što su starenje stanovništva, povećanje štednje, niska inflacija, sklonost ulaganjima i usporavanje produktivnosti, zbog kojih bi realne kamatne stope mogle ostati srednjoročno i dugoročno niske; smatra da bi se makroekonomskim politikama trebao pokušati riješiti problem uzrokâ rizika od sekularne stagnacije održivim rastom te uravnoteženim i socijalno pravednim reformama kojima se potiče produktivnost; podsjeća da je sekularna stagnacija obično obilježena smanjenjem radne snage, niskom potrošnjom, pretjeranom štednjom i slabim ulaganjima, među ostalim čimbenicima;

23. naglašava da moramo biti spremni za manje pozitivne scenarije; napominje da su se zbog učinka šoka uzrokovanog bolešću COVID-19 povećale štednje i da su neke investicijske odluke odgođene; ističe da bi se kamatne stope, nakon što se ograničenja ublaže i gospodarstvo oporavi, mogle povećati zbog većih inflacijskih očekivanja; ističe važnost promicanja

javnih i privatnih ulaganja kako bi se oslobodio dodatni kapital, posebno u kontekstu oporavka EU-a; naglašava da je za rast važna ne samo razina ulaganja, već i uspostava, kvaliteta i provedba programa ulaganja; napominje da je tijekom posljednje krize došlo do znatnog gubitka ulaganja i naglašava važnost gospodarskog oporavka kako bi se povećala profitabilnost ulaganja;

24. smatra da je pravilan i vjerodostojan okvir gospodarskog upravljanja nužan uvjet za održive fiskalne politike te putanje duga i deficita kojima se osiguravaju uvjerljivi putovi prema smanjenju duga promicanjem dugoročnog održivog i uključivog rasta uz istodobno osiguravanje povoljnih uvjeta financiranja, posebno na duže staze; nadalje, smatra da bi okvir trebao uključivati elemente kojima bi se izbjegle procikličke politike i izgradile dostatne rezerve u dobrim razdobljima, kako bi, prema potrebi, mogao obavljati kratkoročnu funkciju makroekonomske stabilizacije te kako bi se osiguralo poboljšano i transparentno upravljanje, čime se gospodarstvo stavlja u službu ljudima;

Sveobuhvatna analiza održivosti državnog duga

25. napominje da su se razine državnog duga znatno povećale, te da su dosegnule gotovo 102 % ukupnog udjela duga u BDP-u europodručja, pri čemu se predviđa daljnje povećanje u 2021. i 2022., te da neke države članice već imaju znatan dug; napominje da su se od definiranja kriterija iz Maastrichta okolnosti promijenile; stoga naglašava da bi okvir gospodarskog upravljanja trebalo preispitati u kontekstu trenutačnog gospodarskog okruženja te da bi se on, oslanjajući se na iskustva iz postojećeg okvira i u potpunosti poštujući Ugovore, trebao temeljiti na činjenicama i biti usmjeren na budućnost;

26. smatra da je potrebno preispitati okvir gospodarskog upravljanja Unije na način da pravila o dugu budu jednostavnija, a njihova provedba bolja te da treba biti osmišljen tako da se njime podržava dugoročni gospodarski rast, uz odgovarajuća javna i privatna ulaganja;

27. smatra da bi se u revidiranom okviru gospodarskog upravljanja trebalo razmotriti pitanje kako osigurati brzinu smanjenja državnog duga za pojedine države na način kojim se štiti dugoročna fiskalna održivost te održiv i uključiv rast; poziva na to da ciljevi povezani s dugom na odgovarajući način odražavaju novu gospodarsku stvarnost, kao i izazove specifične za pojedine zemlje;

28. smatra da bi se sigurnim europskim vrijednosnim papirima povećala financijska stabilnost, poboljšala transmisija monetarne politike i doprinijelo jačanju međunarodne uloge eura;

29. svjestan je toga da će se vrlo visoki proračunski manjkovi u 2020. i 2021. i pad nominalnog BDP-a odraziti u udjelima duga u BDP-u;

30. priznaje da okruženje niskih kamatnih stopa smanjuje pritisak na fiskalnu politiku smanjenjem troškova servisiranja državnog duga; inzistira na tome da se posljedice niskih kamatnih stopa, moguća promjena okruženja kamatnih stopa i moguće buduće mjere monetarne politike na odgovarajući način uzmu u obzir u analizi srednjoročne održivosti državnog duga; napominje da bi se premije za rizik država članica mogle povećati, posebno za zemlje s visokim ili rastućim dugom te da bi to moglo dovesti do dodatnog pritiska na fiskalnu politiku, kao i na gospodarstvo;

31. naglašava da će troškovi servisiranja duga vjerojatno ostati niski u doglednoj budućnosti zahvaljujući tome što je veliki udio dužničkog tereta pokriven dugim dospijećima te ponekad i obveznicama s negativnim prinosom, a primarni deficiti mogu se nadoknaditi povoljnim razlikama u rastu kamata; napominje da se trenutačno pozitivno stanje troškova servisiranja duga može relativno brzo promijeniti, dok održivo smanjenje nagomilanog državnog duga traje znatno dulje; smatra da je korist od niskog troška servisiranja duga prilika za održavanje i postupno smanjenje visokih razina duga prema održivoj razini, poticanje potencijalnog rasta i povećanje otpornosti gospodarstva;

32. ističe da postoje strukturni problemi koji su uzrok asimetričnih stopa rasta u državama članicama; smatra da rast nije jedini cilj, jer je za postizanje gospodarstva koje je u interesu građana i ostvarivanje ciljeva zelenog plana i Pariškog sporazuma potrebna ciljana politička potpora, uključujući fiskalne napore;

33. podsjeća, osim reformi, na važnost politika kojima se potiče rast te održivih privatnih i javnih ulaganja usmjerenih na postizanje ciljeva EU-a koji se odnose na zelenu i digitalnu tranziciju te na povećanje potencijala za rast, konkurentnosti i produktivnosti i na poticanje jedinstvenog tržišta; ponavlja da ulaganja i rashodi usmjereni na budućnost pozitivno utječu na srednjoročnu do dugoročnu održivost duga; poziva države članice da provode održive fiskalne politike uz očuvanje javnih ulaganja koja se financiraju na nacionalnoj razini i kojima se podupire rast;

34. poziva Komisiju da provede sveobuhvatnu i transparentnu analizu održivosti državnog duga kako bi podržala odluku tvoraca politika o određivanju odgovarajućeg, jasnog i transparentnog plana prilagodbe za svaku zemlju pojedinačno; naglašava upotrebu inovativnih alata i tehnika kao što su testiranja otpornosti na stres i stohastička analiza kako bi se bolje istaknuli rizici za dinamiku javnog duga (kao što su razlike u rastu kamata, sastavu duga, demografiji i održivosti) te kvaliteta javnih rashoda;

Okvir za koordinaciju fiskalne politike EU-a

35. poziva Komisiju da tijekom postupka revizije razmisli o ulozi fiskalne politike u europskom gospodarstvu te da poduzme mjere za uklanjanje nedostataka koji su već utvrđeni u fiskalnom okviru EU-a prije izbijanja pandemije ([29]), također i s obzirom na posljedice pandemije;

36. poziva Komisiju da procijeni koji je najbolji način za promicanje fiskalne održivosti i protucikličkih pravila te da razmotri pojednostavljenje okvira i poboljšanje autonomije Komisije u provedbi pravila unutar odgovornijeg okvira s većom angažiranošću; nadalje poziva na dobro definirane i transparentno aktivirane mehanizme fleksibilnosti kad god je ta fleksibilnost opravdana osiguravanjem veće učinkovitosti i vjerodostojnosti; naglašava važnost okvira kojim se osigurava koordinacija fiskalne politike, razmatraju promjene u gospodarstvima i uvjetima financiranja te uzimaju u obzir posebnosti i ciljevi politika država članica; nadalje, smatra da bi okvir EU-a za koordinaciju fiskalnih politika trebao omogućiti promicanje dugoročnog održivog i uključivog rasta EU-a uz istodobno očuvanje zaštitnih mjera protiv rizika za održivost duga;

37. prima na znanje prijedlog Europskog fiskalnog odbora da se fiskalni okvir EU-a obnovi na temelju triju načela: i. referentna vrijednost omjera duga i BDP-a – odnosno cilj udjela duga u BDP-u i plan prilagodbe za smanjenje duga prema tom cilju za svaku zemlju pojedinačno; ii. jedan pokazatelj fiskalne uspješnosti – odnosno pravilo o rashodima za države čiji je dug veći od cilja u pogledu udjela duga; i iii. opća klauzula o odstupanju potkrijepljena mišljenjem na temelju neovisne analize i savjeta;

38. ističe potrebu za realističnim i transparentno utvrđenim planom prilagodbe za smanjenje duga za svaku zemlju pojedinačno kako bi se bolje prilagodilo stvarnim okolnostima u državama članicama i odrazio stupanj održivosti duga država članica;

39. smatra da, u skladu s prijedlogom Europskog fiskalnog odbora, pravilo o rashodima s gornjom granicom ([30]) nominalnih javnih rashoda kada javni dug države premašuje određeni prag može osigurati transparentnija fiskalna pravila u EU-u; smatra da bi gornja granica stope rasta rashoda ovisila o očekivanom potencijalnom rastu proizvodnje, očekivanoj inflaciji i odstupanju od referentne vrijednosti omjera duga i BDP-a; napominje da su isključeni troškovi servisiranja duga i plaćanja naknada za nezaposlenost (uz nepromijenjene stope), a rast rashoda prilagođen je učinku diskrecijskih promjena u državnim prihodima (tj. izravnih i neizravnih poreznih stopa);

([29]) Europski fiskalni odbor, *Godišnje izvješće za 2018.*, rujan 2018. i Europski fiskalni odbor, *Godišnje izvješće za 2020.*, rujan 2020.

([30]) Gornja granica utvrđena za razdoblje od tri do pet godina koja bi ovisila o očekivanom potencijalnom rastu proizvodnje, očekivanoj inflaciji i odstupanju od referentne vrijednosti omjera duga i BDP-a.

40. napominje da će se pristupom za svaku zemlju pojedinačno uz odgovornost država članica ojačati vjerodostojnost i poboljšati usklađenost država članica s pravilima; nadalje napominje da bi plan za svaku zemlju pojedinačno trebao proizaći iz transparentne i sveobuhvatne ekonomske analize te rasprave između država članica i Europske komisije, u kontekstu europskog semestra, u okviru kojega bi se, u kojim god slučajevima je to primjereno, moglo predvidjeti savjetovanje s Europskim fiskalnim odborom i nacionalnim neovisnim fiskalnim institucijama;

41. ističe da pravila o rashodima imaju ugrađena automatska stabilizacijska svojstva ([31]); napominje da su se pravila o rashodima pokazala djelotvornijima u smanjenju procikličke pristranosti fiskalne politike ([32]); naglašava važnost automatskih stabilizatora s obzirom na sve veću nesigurnost; nadalje prima na znanje preporuku Europskog fiskalnog odbora da se uspostavi kompenzacijski račun na kojem će se akumulirati odstupanja od planiranog neto rasta primarnih rashoda;

42. ističe da oblikovatelji politika moraju moći lako pratiti i kontrolirati najvažnije parametre okvira gospodarskog upravljanja kako bi se povećala transparentnost i razumljivost kako za oblikovatelje politika tako i za javnost; napominje da koncepti kao što je analiza proizvodnog jaza ne zadovoljavaju te kriterije; naglašava da će u razdoblju nakon krize nesigurnost u pogledu proizvodnog jaza biti još veća nego u prošlosti; tvrdi da je potencijalni rast proizvodnje, iako nije vidljiv i treba ga procijeniti, manje podložan reviziji nego proizvodni jaz;

43. predlaže, u skladu s Europskim fiskalnim odborom, da u slučaju nepredviđenih gospodarskih kretanja Komisija preporuči primjenu opće klauzule o odstupanju te da o tome odluči Vijeće, što se može poduprijeti mišljenjem koje se temelji na neovisnoj i dobro definiranoj ekonomskoj analizi kako bi se smanjila složenost i očuvala sposobnost djelovanja u slučaju nepredvidivih okolnosti; međutim, ako je uključeno neovisno tijelo, naglašava potrebu za daljnjim pojašnjenjem sastava neovisnog tijela kako bi se osigurala objektivnost u odlučivanju o pravilima, čime bi se osigurala njegova neovisnost i zajamčilo da nema kašnjenja u postupku;

44. naglašava da, kada su javne financije pod pritiskom, postoji tendencija smanjenja državnih ulaganja; napominje da trenutačni gospodarski, socijalni i ekološki izazovi za EU zahtijevaju ciljane napore, posebno u pogledu socijalne otpornosti, klimatskih promjena i digitalizacije; ističe važnost okvira gospodarskog upravljanja EU-a kako bi se vladama omogućilo da zaštite javna ulaganja bez ugrožavanja održivosti duga; naglašava da je potrebno dodatno se potruditi kako bi se poboljšala kvaliteta javnih financija; poziva na to da se u revidiranom okviru stavi veći naglasak na kvalitetu javnog duga; ističe da kvaliteta javnih financija poboljšava dugoročnu održivost duga zemlje i povećava dugoročni potencijal za rast;

45. ističe mišljenje Europskog fiskalnog odbora da bi neki jasno određeni rashodi kojima se potiče održivi rast trebali biti izuzeti iz gornje granice neto rasta primarnih rashoda;

46. naglašava da su državni prihodi važni za održivost javnih financija i da njihova stabilnost može pomoći u osiguravanju vjerodostojne strategije za smanjenje državnog duga; poziva države članice da poduzmu mjere za daljnju borbu protiv poreznih prijevara, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza, kao i pranja novca; ponavlja da učinkovito djelovanje država članica u tom području stvara povjerenje u upravljanje javnim financijama; napominje da je potrebno osigurati odgovornu politiku rashoda kako bi se izbjegao pritisak da se povećaju porezi;

47. napominje da Europski fiskalni odbor snažno zagovara uvođenje zajedničkog fiskalnog kapaciteta na europskoj razini, čime bi se stvorili poticaji za bolje poštovanje fiskalnih pravila EU-a; nadalje napominje da to mišljenje dijele i druge institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond i Europska središnja banka;

([31]) Ocjena Europskog fiskalnog odbora o fiskalnim pravilima EU-a s naglaskom na zakonodavnom paketu od šest mjera i od dvije mjere: „gornja granica neto primarnih rashoda ima ugrađena automatska stabilizacijska svojstva: kada stvarna proizvodnja raste sporije nego potencijalna proizvodnja, neto rast primarnih rashoda premašit će potencijalnu proizvodnju, dok će rastući omjer rashoda i BDP-a pomoći u stabilizaciji gospodarstva; s druge strane, kada stvarni BDP raste brže od potencijalnog, neto rashodi smanjit će se kao udio u BDP-u.”.

([32]) Manescu, C., Bova, E., *Effectiveness of national expenditure rules: Evidence from EU member states* (Učinkovitost nacionalnih pravila o rashodima: dokazi iz država članica EU-a), 2021.

48. pozdravlja inicijative NGEU i SURE; ističe da se instrument NGEU financira izdavanjem dužničkih vrijednosnih papira za koje se jamči proračunom EU-a; ističe da će se izdavanjem dužničkih instrumenata EU-a ([33]) osigurati nova dostupnost visokokvalitetnih europskih vrijednosnih papira; poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi potencijal paketa za oporavak i instrumenta SURE kako bi se poboljšala konvergencija među državama članicama, promicale politike EU-a i smanjila ranjivost EU-a na gospodarske šokove; napominje da su postojeći instrumenti NGEU i SURE osmišljeni tako da budu privremeni te naglašava važnost transparentnog plana otplate duga koji proizlazi iz instrumenta NGEU i obveznica SURE;

Nadzor makroekonomskih neravnoteža

49. naglašava važnost postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže za otkrivanje, sprečavanje i rješavanje problema makroekonomskih neravnoteža u EU-u; prima na znanje zaključke Europskog revizorskog suda ([34]) da, iako je mehanizam za provedbu postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže općenito dobro osmišljen, njegov potencijal se ne iskorištava u potpunosti na način kojim bi se osiguralo učinkovito sprečavanje i ispravljanje neravnoteža; nadalje napominje da klasifikacija država članica prema neravnotežama nije dovoljno transparentna, da postoji nedostatak javne svijesti o postupku i njegovim posljedicama te da se preporukama ne promiču u dovoljnoj mjeri političke mjere za rješavanje problema tih neravnoteža, posebno u europodručju;

50. poziva na učinkovitiju upotrebu Izvješća o mehanizmu upozoravanja, uzimajući u obzir najnoviju tehničku reviziju tablice rezultata postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže koju je provela Komisija te pozdravlja detaljnu i sveobuhvatnu analizu na kojoj se temelji izvješće; inzistira na tome da tablica rezultata postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže mora biti racionalnija i usmjerenija na smislene pokazatelje i pragove kojima se jasnije definiraju neravnoteže u europodručju te da treba biti utemeljena na podacima i transparentna; podsjeća da su preporuke za pojedine zemlje smjernice usmjerene na budućnost upućene državama članicama; smatra da se mora postići veća usklađenost s pojednostavljenim preporukama, dok bi se preporuke za pojedine zemlje koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomske neravnoteže trebale usredotočiti na političke mjere koje mogu imati izravan učinak na neravnoteže i prema potrebi biti u skladu s preporukama za europodručje;

51. smatra da su jasnoća i dosljednost u pogledu interakcije postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže i Pakta o stabilnosti i rastu presudne za ostvarenje njihovih ciljeva;

52. u tom pogledu podržava prijedloge Europskog fiskalnog odbora o uključivanju razmatranjâ iz postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže u prethodno spomenuto pravilo o rashodima prema kojem bi, na temelju međusobnog dogovora, zemlje s visokim deficitom tekućeg računa imale nižu gornju granicu za svoje ciljeve u pogledu rashodâ, dok bi zemlje s velikim vanjskim suficitom imale višu gornju granicu za stopu rasta rashoda;

53. poziva na veće sudjelovanje makrobonitetnih tijela kako bi se bolje utvrdile makroekonomske neravnoteže s makrobonitetnog stajališta te nacionalnih vijeća za produktivnost kako bi se povećalo zajedničko razumijevanje makroekonomskih kretanja u postupku u slučaju makroekonomske neravnoteže;

Upravljanje

54. ističe važnost institucionalnog okvira EU-a i metode Zajednice za utvrđivanje i učinkovitu provedbu pravila te za zaštitu i jačanje snažne političke angažiranosti i odgovornosti te naglašava da slaba politička angažiranost ili odgovornost na nacionalnoj razini pogoršavaju nepoštovanje pravila;

55. ističe potrebu za jačanjem demokratske legitimnosti, odgovornosti i nadzora za okvir gospodarskog upravljanja; smatra da se u svrhu poboljšanja odgovornosti mora zajamčiti odgovornost na razini na kojoj se donose ili provode odluke, pri čemu nacionalni parlamenti nadziru nacionalne vlade, a Europski parlament europsku izvršnu vlast; stoga ističe ulogu institucija i naglašava važnost osiguravanja odgovarajuće ravnoteže odgovornosti među različitim institucijama u provedbi okvira gospodarskog upravljanja EU-a;

([33]) NGEU i obveznice SURE.
([34]) Tematsko izvješće br. 03/2018: Revizija postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža, Europski revizorski sud.

56. podsjeća da je europski semestar dobro uhodan okvir za koordinaciju proračunskih, gospodarskih i socijalnih politika te politika zapošljavanja na razini cijele Europske unije te da se njime podupiru dugoročni ciljevi EU-a u pogledu održivog rasta, održivih javnih financija i uzlazne konvergencije; napominje da je europski semestar od njegove uspostave proširen kako bi, među ostalim, obuhvaćao pitanja povezana s financijskim sektorom i poreznim sustavom, kao i UN-ove ciljeve održivog razvoja; napominje da EU mora provesti načela europskog stupa socijalnih prava kako bi dodatno ojačao gospodarsku i socijalnu otpornost; podsjeća da promicanje održivog rasta znači promicanje fiskalnih politika usmjerenih na postizanje razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanje srednjoročne fiskalne održivosti, promicanje socijalno pravednih strukturnih reformi, jačanje ulaganja u cilju poticanja potencijalnog rasta te podupiranje uključivog prijelaza na održivo i digitalno gospodarstvo; naglašava važnost bolje suradnje u koordinaciji politika između ministara nadležnih za zapošljavanje i socijalna pitanja te ministara financija, posebno u europodručju; napominje da je koncept europskog semestra uveden Uredbom (EU) br. 1175/2011, koja je dio revizije gospodarskog upravljanja EU-a, te da se pozdravljaju prijedlozi Komisije o tome kako poboljšati proces semestra;

57. ističe nedostatak odgovornosti kao jednu od glavnih slabosti europskog semestra; napominje da struktura ovog okvira mora sadržavati niz dugoročnih ciljeva i smjernice na razini EU-a u cilju koordinacije političkih odluka koje na odgovarajući način odražavaju nacionalne potrebe i prioritete utemeljene na otvorenom i uključivom političkom dijalogu između EU-a te nacionalnih institucija i dionika; smatra da je iskustvo povezano s upravljačkom strukturom Mehanizma za oporavak i otpornost dobra prilika da ga se iskoristi u području nacionalne odgovornosti, promicanja strateških ciljeva EU-a, održivog rasta i preporuka za pojedine zemlje;

58. poziva na odgovarajuće sudjelovanje Europskog parlamenta u procesu europskog semestra; ističe važnost odgovarajuće rasprave za definiranje glavnih ciljeva i smjernica;

59. podsjeća da se u Sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ponovno ističe da Europski parlament i Vijeće kao suzakonodavci trebaju izvršavati svoje ovlasti pod jednakim uvjetima te da se Komisija stoga treba jednako odnositi prema njima te ističe ulogu i odgovornost nacionalnih parlamenata; ističe da, u skladu s člancima 121. i 126. UFEU-a, Europski parlament ne može nadzirati niti mijenjati preporuke koje je Vijeće donijelo u okviru europskog semestra;

60. poziva na stroži demokratski nadzor na razini EU-a i na nacionalnoj razini kako bi se nacionalne vlade mogle pozvati na odgovornost; naglašava da jači nacionalni politički angažman ili odgovornost dovode do većeg poštovanja pravila; poziva na daljnji razvoj međuparlamentarne suradnje, uključujući konferenciju predviđenu člankom 13. Fiskalnog ugovora kako bi se, prema potrebi, omogućile sadržajne i pravovremene rasprave;

61. uviđa važnost makroekonomskog dijaloga EU-a za jačanje odgovornosti i poboljšanje koordinacije politika te stoga poziva ih se potakne dijalogom na razini europodručja i na nacionalnoj razini s predstavnicima vlade, saveza poslodavaca i sindikata te da se na obje razine predvide razmjene sa središnjim bankama;

62. podsjeća da u skladu sa zakonodavstvom nadležni odbor Europskog parlamenta može pozvati predsjednika Vijeća, Komisiju i, prema potrebi, predsjednika Europskog vijeća ili predsjednika Euroskupine da se pojave pred predmetnim odborom, kao i države članice koje podliježu posebnom postupku gospodarskog upravljanja;

63. naglašava važnost primjene europskog stupa socijalnih prava i okolišnih ciljeva u skladu s obvezama EU-a u području klime, okoliša i održivog razvoja; poziva Komisiju i Europsko vijeće da te obveze hitno uzmu u obzir pri gospodarskom upravljanju Unijom; poziva na to da se pregled socijalnih pokazatelja europskog stupa socijalnih prava u potpunosti uzme u obzir u svrhu praćenja uspješnosti država članica u pogledu načela europskog stupa socijalnih prava; prima na znanje inicijativu Komisije kojom je potvrdila da će revidirani pregled socijalnih pokazatelja biti dio okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra; prima na znanje da su čelnici EU-a pozdravili zajednički prijedlog europskih socijalnih partnera o alternativnom skupu pokazatelja za mjerenje gospodarskog, socijalnog i ekološkog napretka, kojim se dopunjuje BDP kao mjera socijalne skrbi za uključiv i održiv rast; poziva na to da se pregledi pokazatelja bolje uzmu u obzir u preporukama o politikama;

64. smatra da bi usklađivanje nacionalnih fiskalnih politika s obvezama EU-a u okviru Pariškog sporazuma trebalo biti prioritet te da bi koncept konkurentne održivosti i njegove četiri dimenzije, utvrđene u Godišnjoj strategiji održivog rasta 2020., trebali i dalje biti glavni prioriteti dugoročne strategije rasta EU-a u skladu s europskim zelenim planom; napominje da je klima stvaran i ozbiljan rizik za održivost fiskalnih politika država članica;

65. slaže se s Revizorskim sudom da je potrebno bolje oblikovati i provoditi preporuke za pojedine zemlje u okviru europskog semestra ([35]); smatra da je potrebno bolje usmjeriti preporuke o politikama, uz utvrđivanje kratkoročnih i dugoročnih političkih ciljeva za svaku državu posebno;

66. pozdravlja znatna poboljšanja u pogledu uloge neovisnih fiskalnih institucija u nacionalnim proračunskim postupcima, čime se povećava transparentnost i odgovornost fiskalne politike kako praćenjem tako i neovisnom analizom; poziva države članice da osiguraju da neovisne fiskalne institucije ispunjavaju uvjete za obavljanje svojih mandata i zadaća te naglašava važnost osiguravanja odgovornosti tih institucija prema Europskom parlamentu i nacionalnim parlamentima, prema potrebi;

67. naglašava da bi za bolju provedbu svaka država članica trebala težiti odlučnom preuzimanju odgovornosti za provođenje preporuka u okviru ekonomske politike i da bi u tom kontekstu trebalo nastojati pronaći pravu ravnotežu između uzajamne potpore, pritiska okoline, poticaja i destimulativnih mjera;

68. pozdravlja usvajanje međuinstitucijskog sporazuma između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava;

69. poziva Komisiju da dodatno razmotri izradu i provedbu programa makroekonomske prilagodbe, posebno potrebu za daljnjim povećanjem transparentnosti, odgovornosti i demokratske odgovornosti u postupku donošenja odluka, uz odgovarajuće sudjelovanje dionika i Europskog parlamenta; u tom pogledu podsjeća Komisiju i Vijeće na njihovo stajalište o Uredbi (EU) br. 472/2013 doneseno na plenarnoj sjednici;

70. napominje da su države članice koje izlaze iz programa makroekonomske prilagodbe također pod pojačanim nadzorom u okviru europskog semestra te se, prema potrebi, mogu provesti detaljna preispitivanja;

71. napominje da su Euroskupina i sastanak na vrhu država europodručja neformalni forumi za raspravu u sklopu Vijeća za ekonomske i financijske poslove (Ecofin); poziva države članice da djeluju unutar okvira Zajednice i time zajamče ulogu Europskog parlamenta kao suzakonodavca i njegovo pravo na demokratski nadzor;

72. poziva na to da se na Euroskupinu primjenjuje poslovnik kojim se poboljšavaju transparentnost donošenja odluka i demokratska odgovornost; poziva na međusobno razumijevanje između Euroskupine i Europskog parlamenta o tome kako se ti ciljevi mogu najbolje ostvariti; naglašava važnost mehanizama kojima se državama članicama koje nisu u europodručju omogućuje da, prema potrebi, sudjeluju u raspravi;

73. naglašava potrebu da okvir za donošenje odluka o gospodarskom upravljanju EU-a bude u skladu s metodom Zajednice;

74. naglašava važnost rasprave o gospodarskom upravljanju s građanima, organizacijama civilnog društva i socijalnim partnerima te nizom dionika na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u okviru Konferencije o budućnosti Europe; u tom pogledu vidi Konferenciju o budućnosti Europe kao mogući forum za razmatranje veće demokratske legitimnosti zahvaljujući većem sudjelovanju Europskog parlamenta u osiguravanju javnog i demokratskog foruma za definiranje i provedbu zajedničkih pravila EU-a o koordinaciji ekonomskih politika;

o

o o

75. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Euroskupini, Odboru regija, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te vladama i parlamentima država članica.

([35]) Europski revizorski sud.